

Палишева Анна,
викладачка (концертмейстерка)
Полтавської міської школи мистецтв
«Мала академія мистецтв»

імені Раїси Кириченко,
Полторапавлова Марина,
викладачка (концертмейстерка) вищої
категорії Полтавської міської школи
мистецтв «Мала академія мистецтв»

імені Раїси Кириченко,
Михайлова Наталія,
старша викладачка вищої категорії
Полтавської міської школи мистецтв
«Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко (м. Полтава)

СПЕЦИФІКА МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ У ВИМІРАХ ОСОБИСТІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ

***Анотація.** У статті окреслюються питання особистісної парадигми сучасної музичної освіти в Україні. Схарактеризовано основні теоретичні закономірності та прикладні аспекти процесу пізнання педагогом особистості учня-музиканта. Висвітлено форми впливу і методи інтенсифікації формування творчої особистості музиканта в спеціальному класі.*

***Ключові слова:** сучасна музична освіта, методи, форми впливу, особистісний підхід.*

***Постановка проблеми.** Музичній освіті властива особистісна орієнтація. Навчання співу або гри на будь-якому інструменті передбачає індивідуальний підхід зі сторони педагога до учня. Завдяки реформуванню системи освіти в Україні відбулась переорієнтація із загального на особистісне, гуманістичне виховання та розвиток творчого «Я», вияв своєрідного, і оригінального бачення учня, розвиток його індивідуальних здібностей.*

***Ступінь вивчення проблеми.** Проблема розробки, сутності та реалізації індивідуального підходу до учнів в освітньому процесі присвятили*

свої дослідження педагоги, психологи, вчителі мистецьких дисциплін, серед яких: В. Андрущенко, І. Бех, Є. Бондаревська, М. Вікторова, І. Волощук, О. Назаренко, О. Тамаркіна, В. Шепотько тощо.

Виклад основного матеріалу. Центральною ідеєю сучасної освіти є саме орієнтування на внутрішній світ студента/учня. Великий акцент роблять на уміння працювати самостійно, щоб у здобувача освіти формувалось розуміння власної мети та цілей цього навчання. В умовах самовдосконалення краще розвиваються естетичні погляди, вміння відстоювати свою позицію та мотиваційно обумовлювати свою діяльність.

Особистісна парадигма сучасної музичної освіти націлена на суб'єктивне ставлення виконавця до творів виконуваного композитора завдяки власному емоційно забарвленому досвіду. В наслідок цього глядач-слухач тепер сприймає художню особистість, яка має свою манеру, стиль та бачення, яка створює нові художні трактовки та цінності.

У діяльності педагога об'єктом є особистість, тому, в структурі спілкування, зазвичай, можна виокремити три складові: когнітивна (пізнавальна), афективна (емоційна) та поведінкова. Основну роль у процесі пізнання учня педагогом відіграє емпатія, тобто вміння викладача ставити себе на місце учня та намагатися зрозуміти його концепцію і бачення твору. Саме ці закономірності мають бути центральними в професійній діяльності викладача.

Велику роль у пізнанні учня відіграє саме успішний досвід педагога в роботі з учнями схожого темпераменту, характеру та здібностей. Існують наступні форми впливу:

- ✓ емоційний вплив – це вміння захопити учня, зробити урок цікавим, виражати емоційний підйом і заохочувати власним вдалим показом;

- ✓ розвиваюче проблемно-пошукове навчання – важливо давати учню самостійно не тільки підбирати вдалі засоби виразності, а й докладати зусиль до обдумування технічної сторони твору, таким чином, учень більш свідомо буде сприймати і процес, і сам твір.

Важливо уміти хвалити учня та помічати навіть найменші художньо-особистісні прояви. Педагог повинен діалектично вислуховувати учня та давати йому можливість «висловитись», показати своє творче бачення. Треба обмежувати кількість зауважень, щоб не дезорієнтувати учня, важливіше проговорити їх яскраво, щоб звернути достатню увагу на проблеми виконання. Можна просити придумувати образи, епітети, порівняння для формування логічно-образного зв'язку.

Особистісний підхід виявляється і в підборі матеріалу за рівнем підготовки учня, в умінні планування навчання в близькій та далекій перспективі.

Одним із особистісних компонентів є організація неформальних ситуацій: класні концерти, показ повністю самостійно вивчених творів тощо. Педагог має йти в ногу із сучасним світом, слідкувати за культурним простором та орієнтуватися на особистість учня, відчуючи його внутрішній світ.

Висновки. Отже, особистісну орієнтацію сучасної музичної освіти можна характеризувати не лише майстерністю та професійністю гри на інструменті, а й комплексним духовним розвитком, який в подальшому буде підвищувати загальний культурний рівень в українському суспільстві.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Роздуми про освіту: статті, нариси, інтерв'ю. 2-ге вид., допов. К. : Знання України, 2008.
2. Бех І. Д. Особистісно-зорієнтовані технології виховання // Психологія і педагогіка життєтворчості: наук-метод. посіб. / Ін-т змісту і методів навчання та ін. К., 1996. 4.1, розд. 2.
3. Бондаревська Є. В. Гуманістична парадигма особистісно-орієнтованої освіти // *Педагогіка*, 1997. №4.

4. Волощук І., Шепотько В. Психолого-педагогічні засади індивідуалізації навчання молодших школярів // *Рідна школа*, 2003. № 12. С. 21-24.

Перекрестова Оксана,
старша викладачка
Полтавської міської школи мистецтв
«Мала академія мистецтв»,
Стегній Богдан,
концертмейстер Полтавської міської
школи мистецтв «Мала академія
мистецтв» (м. Полтава)

СУТНІСТЬ СУЧАСНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ У МИСТЕЦЬКІЙ ШКОЛІ

***Анотація.** У статті наголошується на важливості музичного мистецтва у становленні особистості. Підкреслюється, що в умовах Нової української школи сутність музичного мистецтва полягає в гуманістичному підході до освітнього процесу, визначенні нового змісту освіти, формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Складовою Нової української школи є педагогіка співробітництва, яка заснована на суб'єкт-суб'єктних стосунках і передбачає співпрацю двох суб'єктів.*

***Ключові слова:** музичне мистецтво, Нова українська школа, мистецька школа, гуманістичний підхід, педагогіка співробітництва.*

***Постановка проблеми.** Перед сучасною системою освіти постає завдання не лише сформувати цілісну, гармонійно розвинену, гуманістично орієнтовану особистість, а й сприяти реалізації її потенціалу на діяльнісному, інтелектуальному, культурному, духовному та соціальному рівнях. Система гуманістичної освіти вимагає реалізації на діяльнісному рівні новітніх підходів до організації освітнього процесу.*

***Виклад основного матеріалу.** Важливим у цьому контексті є музичне*